

УДК 330.322.1:339.13 | DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(119\)10](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(119)10)

JEL Classification: F21, G31

ГАНЕЧКО Ірина

E-mail: i.ganechko@knute.edu.ua

ORCID: 0000-0002-1918-3164

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та фінансів підприємства Київського національного торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

СВІТОВИЙ РИНОК ПРОЄКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ: ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА

Досліджено сучасні тенденції глобального ринку проєктного фінансування, динаміку його обсягів і галузеву структуру. Проаналізовано напрями фінансування проєктів за основними джерелами: кредитами банків та облігаційними позиками. Обґрунтовано доцільність використання міжнародного досвіду реалізації масштабних інвестиційних проєктів у різних галузях економіки України з використанням схем та методів проєктного фінансування.

Ключові слова: проєкт, проєктне фінансування, іноземні інвестиції, кредити, облігаційні позики.

Постановка проблеми. На сьогодні Україна має величезну потребу в фінансовому забезпеченні реалізації масштабних проєктів реального сектору економіки. Країна залучена до процесів європейської економічної інтеграції, міжнародних інтеграційних схем, проте її інвестиційна привабливість залишається на низькому рівні, обсяги іноземних інвестицій в економіку знижуються, а внутрішні фінансові ресурси обмежені.

Унаслідок пандемії COVID-19 зменшилися глобальні грошові потоки у всьому світі. Так, з початку кризи інвестори вивели з ринків, які розвиваються, 83 млрд дол. США [1]. За прогнозами, сучасна криза спричинить падіння обсягів прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у 2021 р. ще на 5–10 % проти 2020 р. Перспективи на період після 2021 р. залишаються невизначеними та матимуть потенційно тривалі наслідки. Водночас, за даними UNCTAD, загалом негативна динаміка ПІІ у світі не вплинула на деякі галузі, зокрема відновлювана (регенеративна) енергетика, транспорт, електроенергетика, які стали провідними за кількістю угод проєктного фінансування у 2020 р. [2].

Для України залучення іноземного капіталу є ключовим питанням розвитку інвестиційної діяльності, вітчизняна економіка залишається системно недофінансованою через брак внутрішніх фінансових ресурсів. Станом на кінець 2019 р. в Україні накопичено близько 48.9 млрд дол. США ПІІ на 41.5 млн осіб населення, тоді

як у Польщі – 236.5 млрд дол. США на 38 млн осіб населення, а в Угорщині з чисельністю населення у 10 млн – 97.8 млрд дол. США [3]. Відбувається вплив іноземних інвестицій з реального сектору економіки в фінансовий сектор: у боргові цінні папери уряду та корпорацій. Чистий вплив коштів з України за фінансовим рахунком за січень–листопад 2020 р. – 7.7 млрд дол. США, тоді як за аналогічний період попереднього року чистий приплив коштів за фінансовим рахунком становив 9 млрд дол. США інвестицій [4].

За даними Держстату України, у 2020 р. обсяг капітальних інвестицій скоротився майже на 40 % проти 2019 р. Простежується негативна тенденція до зниження інвестицій в основний капітал завдяки коштам іноземних інвесторів з 4.5 % у 2009 р. до 0.4 % у 2020 р. Також низхідною тенденцією характеризується динаміка залучення інвестицій в основний капітал через кредити банків та інших позик: у 2020 р. – 7 %, тоді як у 2011 р. – 17.9 % [5].

Без фінансування або зі зменшеними обсягами фінансування у 2020 р. залишилася низка важливих програм державної підтримки, серед них – впровадження енергетичної стратегії України, прискорення інвестицій у сільське господарство, будівництво та ремонт автодоріг тощо. Кошти на фінансування цих напрямів Україна могла б отримати від закордонних інвесторів за сприятливих інвестиційних умов.

Проектне фінансування як вид консолідованого зовнішнього фінансування дає змогу залучити довгостроковий капітал у різні сфери реального сектору економіки. Доцільність застосування схем проектного фінансування підтверджено міжнародним досвідом вже впродовж кількох десятиріч років під час реалізації великих проектів у важливих галузях, як-от: енергетика, видобування, інфраструктура, переробка відходів, рекреація та ін.

Дослідження галузевих аспектів розвитку проектного фінансування як оптимальної форми фінансового забезпечення реалізації проектів дає змогу сфокусуватися на пріоритетних сферах економіки, сформуванню стратегічних напрямів розвитку окремих галузей та просторового розвитку регіонів, тому дослідження окресленої тематики є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика проектного фінансування привертає увагу багатьох вітчизняних та закордонних науковців. Широкий спектр тем, від передумов розвитку доюрідичних питань і методів оцінки й управління проектними ризиками, розглянуто у праці британського економіста Е. Yescombe [6]. Автор визначає проектне фінансування як метод залучення довгострокового позикового фінансування для великих проектів шляхом фінансового інжинірингу. Основна відмінність проектного від інших методів фінансування, на думку автора, полягає в тому, що він є єдиною системою, яка визначає всі аспекти розробки проекту і договірних угод.

Питання теорії та практики проектного фінансування вивчалися італійським науковцем та практиком С. Гатті (*S. Gatti*) [7], а саме: особливості проектування, структурування та фінансування приватних і державних проектів; вплив держави та банківських установ на розвиток проектного фінансування; макроекономічні, екологічні й соціальні ризики тощо. Практичні аспекти проектного фінансування характеризують наведені в дослідженні кейси.

Закордонні автори особливу увагу приділяють результатам практичної реалізації проектів з використанням схем проектного фінансування: юридичні аспекти, питання гарантій та забезпечення, ліцензій, банкрутства й неплатоспроможності, страхування та податків [8].

Враховуючи специфіку проектного фінансування в Україні, вітчизняні науковці значну частину досліджень присвячують питанням становлення та розвитку цього методу залучення капіталу. Так, В. Жуков [9] у своїй праці проаналізував сутність поняття «проектне фінансування», стан сфери проектного фінансування в Україні, виявив основні проблеми та пріоритетні напрями його розвитку. Специфіку проектного фінансування в Україні також досліджувала О. Смірнова [10].

Особливості його застосування в умовах невизначеності та ризику розглядають В. Коваленко та С. Шелудько [11]. Авторами висвітлено основні проблеми, які пов'язані з проектним фінансуванням в Україні, наведено характеристику інструментів управління ризиками в ньому: інструментів забезпечення виконання договірних зобов'язань, інструментів фінансового ринку, спеціальних фондів і резервів.

Вивченню різних питань проектного фінансування присвячено наукові статті Я. Шевчука [12; 13]. Він, зокрема, розглядає стан та тенденції розвитку проектного фінансування в умовах різних країн та ринків, а також роль міжнародних фінансових інституцій в цьому процесі. Автор проводить аналітичний огляд глобального ринку проектного фінансування в розрізі суб'єктів, напрямів, інструментів та регіонів, а також акцентує на тенденціях розвитку банківського проектного фінансування в Україні.

Відмінності проектного фінансування у зіставленні з комерційним досліджено у праці О. Лапко [14], де також обґрунтовано можливості застосування механізму проектного фінансування в національній економіці.

Водночас, попри багатоаспектність досліджень, актуальним залишається вивчення сучасних тенденцій розвитку проектного фінансування, які змінюються відповідно до викликів сьогодення, з метою імплементації досвіду іноземних країн в українську практику розвитку інвестиційної діяльності.

Метою статті є дослідження глобальних галузевих тенденцій розвитку проектного фінансування з урахуванням нових соціально-економічних реалій та обґрунтування доцільності використання світового досвіду в українській практиці.

Матеріали та методи. Для досягнення поставленої мети в статті використано методи наукового дослідження, а саме: абстрактно-логічний, аналіз, синтез, порівняння, групування, узагальнення, графічний, статистичні методи оцінки динаміки та структури.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі документи, наукові праці вітчизняних і закордонних вчених, дані Державної служби статистики України, глобальні річні звіти *Thomson Reuters* [15; 16] та *UNCTAD* [17].

Результати дослідження. Останніми роками кількість учасників глобальних ринків фінансування проєктів зростає, розширюється коло кредиторів та інвесторів (спонсорів) проєктів у різних країнах світу. У контексті імплементації світового досвіду, спрямованого на покращення інвестиційного клімату в умовах конкуренції за капітал на міжнародних фінансових ринках, яка зростає, важливо враховувати загальносвітові тренди розвитку проєктного фінансування, його галузеві тенденції.

У практиці фінансування інвестиційних проєктів використовуються різноманітні фінансові інструменти. Серед них: банківське кредитування, емісія акцій, розміщення облігацій, фінансовий лізинг та інші. Проєктне фінансування можна розглядати як метод залучення довгострокових фінансових ресурсів для великих проєктів шляхом фінансового інжинірингу. Цей метод базується на отриманні позик під грошовий потік самого проєкту, а ефективність його реалізації залежить від детальної оцінки ризиків та їхнього розподілу між учасниками. У проєктному фінансуванні зовнішні джерела коштів, як правило, становлять від 70 % і більше. Провідне місце у структурі джерел коштів належить банківським кредитам та облігаційним позикам, саме за їхніми обсягами проводиться оцінка розвитку проєктного фінансування у глобальному масштабі.

У *табл. 1* представлено галузеву структуру проєктного фінансування впродовж останніх трьох років з урахуванням обсягів вкладених кредитів.

Протягом останніх років розвитку проєктного фінансування сприяли процеси глобалізації. За даними *Global Project Finance Review*, загальний обсяг кредитів, спрямованих на проєктне фінансування у 2019 р., становив 296.8 млрд дол. США, що на 3 % більше, ніж у 2018 р.

Як свідчать наведені дані, у 2019 р. найбільше кредитів у рамках проєктного фінансування отримав енергетичний сектор, хоча й зафіксовано зниження активності на 12 % проти 2018 р. Значні обсяги фінансування на світовому ринку належать проєктам з видобутку та переробки нафти й газу, куди вкладено на 26.7 % більше, ніж попереднього року; високі показники також демонструють транспортна галузь (+ 3.3 %) і нафтохімічна промисловість (+ 112.3 %) [15].

**Галузева структура проєктного фінансування
за обсягами кредитів у 2018–2020 рр.**

Сектори	Обсяг кредитування і частка у загальному обсязі					
	2018		2019		2020	
	млрд дол. США	%	млрд дол. США	%	млрд дол. США	%
Енергетика	140.3	48.7	123.6	41.6	132.8	47.8
Нафта та газ	49.5	17.2	62.7	21.1	64.2	23.1
Транспорт	50.9	17.7	52.6	17.7	34.1	12.3
Нафтохімічна промисловість	8.1	2.8	17.2	5.8	5.2	1.9
Рекреаційна сфера та нерухомість	13.3	4.6	8.9	3.0	4.4	1.6
Промисловість	3.2	1.1	5.3	1.8	10.6	3.8
Видобувна промисловість	7.8	2.7	9.9	3.3	6.3	2.3
Водопостачання та водовідведення	4.8	1.7	8.7	2.9	3.3	1.2
Телекомунікації	8.7	3.0	7.3	2.5	13	4.7
Переробка відходів	1.2	0.4	0.6	0.2	3.6	1.3
Сільське та лісове господарство	–	0.0	–	0.0	0.05	0.0
Усього	287.8	100	296.8	100	277.6	100

Джерело: складено автором за [15; 16].

Упродовж 2020 р. обсяг кредитних коштів, вкладених у проєктне фінансування (901 угода), очікувано скоротився на 6.5 % проти попереднього року через кризові явища, спричинені світовою пандемією. Енергетика залишалася найактивнішим сектором реалізації інвестиційних проєктів з використанням проєктного фінансування (620 угод). В енергетичному секторі дедалі більша частка припадає на розвиток відновлюваних джерел енергії, що стало світовим трендом, – близько 72 % загального обсягу. Галузі економіки, як-от транспорт (12.3 %), нафтохімічна промисловість (1.9 %), мали тенденцію до зменшення частки на ринку, натомість більш ніж удвічі зросла частка вкладень у сферу телекомунікацій (до 4.7 %) та промисловість (3.8 %) [16].

Інші галузі економіки на глобальному ринку є менш значущими, їхня частка не перевищує 2.5 %, проте варто звернути увагу на активізацію розвитку напряму переробки відходів, що стало необхідністю через глобальні екологічні загрози.

З погляду *регіонального розвитку* проєктного фінансування найбільшим ринком є регіон Північної та Південної Америки, де лівова частка трансакцій припадає на США, чий ринок є найактивнішим. Позики для фінансування проєкту в цьому регіоні у 2020 р. досягли обсягу трансакцій у 88.3 млрд дол. США за 361 угодою, що на 7 % менше, ніж попереднього року.

Обсяг позик на фінансування проєктів у регіоні, до якого входять країни Європи, Близького Сходу й Африки, у 2019 р. становив

121.6 млрд дол. США, що на 9 % більше, ніж 2018 р. Важливо завважити розвиток проєктного фінансування в країнах Східної Європи: обсяги кредитних угод у 2019 р. тут становили 23.4 млрд дол. США (+ 89 % проти попереднього року), натомість у країнах Західної Європи відбулося падіння обсягів кредитування на 6 %. Україна у 2019 р. також представлена у групі країн Східної Європи в глобальному рейтингу, загальна вартість угод проєктного фінансування становила 507.3 млрд дол. США (+ 413 %) [15].

Обсяг позик у регіоні Європи, Близького Сходу й Африки у 2020 р. становив 125.6 млрд дол. США за 349 транзакціями. Найбільші проєкти Західної Європи реалізовано у Великій Британії, Іспанії, Італії та Франції, у Східноєвропейському регіоні – в Російській Федерації, Туреччині, Угорщині. В Азійсько-Тихоокеанському регіоні та Японії переважна частка проєктного фінансування припадає на такі країни: Австралія, Індія, Малайзія. Позики на фінансування проєктів у 2020 р. тут становили 63.6 млрд дол. США, їхній обсяг знизився проти попереднього року на 29 % [16].

Організація проєктного фінансування шляхом *розміщення цінних паперів (облігацій)* здійснюється в міжнародній практиці через інвестиційні банки в співпраці з кредитно-рейтинговими агентствами. За обсягами вкладень облігаційні позики займають друге місце після кредитів, переважно синдикованих, які використовуються в проєктному фінансуванні.

Дані глобального дослідження проєктного фінансування за обсягами облігаційних позик включають як державні, так і приватні розміщення цінних паперів. Облігації проєктного фінансування можуть розміщуватися на відкритому ринку або в приватному секторі, що не передбачає їх котирувань, купівля здійснюється декількома великими інвесторами. У деяких випадках замовник проєкту може провести приватне розміщення облігацій без втручання інвестиційного банку.

У *табл. 2* показано динаміку обсягів облігаційних позик, випущених для проєктного фінансування впродовж останніх трьох років. Попри ковід-кризу, у 2020 р. профінансовано низку великих проєктів реального сектору економіки шляхом облігаційних позик урізних регіонах.

Таблиця 2

Динаміка обсягів облігаційних позик у проєктному фінансуванні у 2018–2020 рр., млрд дол. США

Регіон	Рік			Темпи приросту, %	
	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019
Північна та Південна Америка	29.7	39.6	23.5	33.3	-40.7
Європа, Близький Схід та Африка	11.3	11.1	22.0	-1.8	98.2
Азійсько-Тихоокеанський регіон та Японія	4.6	7.9	4.8	71.7	-39.2
Усього	45.6	58.6	50.2	28.5	-14.3

Джерело: складено автором за [15; 16].

Попри загальне скорочення обсягів розміщених проектних облігацій у країнах Європи, Близького Сходу й Африки, спостерігався приріст коштів від облігаційних позик на 98.2 % проти 2019 р. Зазначимо, що протягом останніх років на ринках, що розвиваються, попри політичну нестабільність, неефективну фіскальну політику, почав формуватися *ринок облігацій* (наприклад, в Латинській Америці).

На (рис. а) представлено галузеву структуру облігаційних позик проектного фінансування у 2019 р.

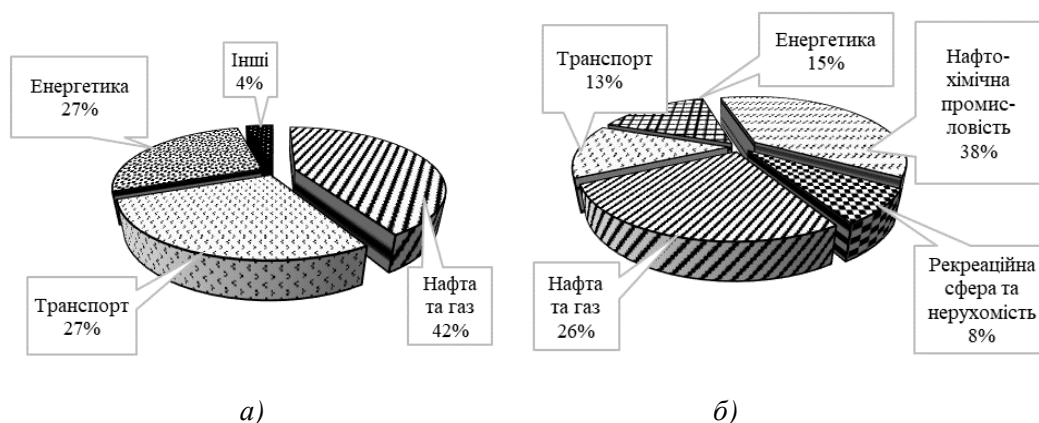

Рис. Галузева структура обсягів облігаційних позик проектного фінансування: а) 2019 р., б) 2020 р.

Джерело: складено автором за [15–17].

Лідерами за обсягами залучених облігаційних позик у 2019 р. були такі галузі: нафта та газ, транспорт, енергетика. Частка інших галузей становила близько 4 %. Натомість у 2020 р. (рис. б) відбулося скорочення обсягів фінансування проектів у нафтогазовій сфері, суттєво скоротилося фінансування транспорту й енергетики, однак збільшився обсяг фінансування рекреаційної сфери та нерухомості.

Галузеві тенденції проектного фінансування у 2020 р. також можна простежити за ТОП-10 угод (табл. 3).

Найбільші за обсягами фінансування угоди уклалися в традиційних для проектного фінансування галузях: нафта та газ, енергетика (зокрема відновлювальна), транспорт. Регіональне розташування проектів свідчить про широку географію поширення проектного фінансування. Найбільшими інвесторами серед розвинених країн світу є США (15 %), Велика Британія (12 %) та Німеччина (8 %). Чимала частина коштів фінансується Китаєм, який приділяє основну увагу транспортній інфраструктурі та виробництву електроенергії не тільки у країнах Азії, але й Африки, Латинської Америки та Карибського басейну.

ТОП-10 угод проєктного фінансування у світі у 2020 р.

Дата закінчення проєкту	Позичальник	Регіональне розташування проєкту	Галузь	Сума, млрд дол. США
01.10.2020	<i>Mozambique LNG</i>	Мозамбик	Нафта та газ	14.9
15.06.2020	<i>Ichthys LNG Pty LTD</i>	Австралія		8.41
23.06.2020	<i>Project Galaxy</i>	Об'єднані Арабські Емірати		7.96
07.04.2020	<i>JFK Int'l Airport Terminal One</i>	США	Транспорт	5.04
28.04.2020	<i>Coastal Gaslink Pipeline</i>	Канада	Нафта та газ	4.84
01.07.2020	<i>Umm Wu'al Ma'aden Phosphate</i>	Саудівська Аравія	Промисловість	4.08
18.11.2020	<i>Doggerbank Offshore Wind Farm 2</i>	Сполучене Королівство	Енергетика	3.75
18.11.2020	<i>Doggerbank Offshore Wind Farm 1</i>	Сполучене Королівство		3.48
27.05.2020	<i>FLNG Liquefaction, 3 LLC</i>	США	Нафта та газ	3.41
11.12.2020	<i>Westconnex Finance Co Pty Ltd</i>	Австралія	Транспорт	3.2

Джерело: складено автором за [16].

Дослідження показало, що проєктне фінансування є вагомою частиною транскордонних потоків інвестицій. Здебільшого вони стосуються капіталовкладень в енергетику, нафту та газ, транспортну інфраструктуру. За підсумками аналізу даних дослідження *Refinitiv* можна стверджувати, що проєктне фінансування охоплює всі континенти, більшість країн світу та значну кількість галузей. Залежно від галузі в різних пропорціях залучається іноземний та національний капітал. Наприклад, у сфері видобування більш ніж половина всіх проєктів фінансується закордонними компаніями, 40–45 % іноземного капіталу вкладається в нафтогазові та промислові проєкти. Проєкти з виробництва електроенергії залучають дещо меншу частку іноземного капіталу, крім фінансування проєктів відновлюваних джерел енергії, в які близько 40 % коштів надходить від закордонних компаній. Соціальна інфраструктура та будівництво нерухомості переважно фінансуються вітчизняними інвесторами або коштом держави.

Досвід країн Західної Європи, пов'язаний з активною діяльністю комерційних банків як основних кредиторів інфраструктурних проєктів, свідчить про безумовні вигоди від рефінансування довгострокових кредитів на ринку через емісію облігацій проєктного фінансування, або сек'юритизацію. Суттєвий потенціал для сек'юритизації активів має сектор відновлюваної енергетики. У рамках розвитку цього напрямку Україна співпрацює з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО), проте у 2020 р. призупинено інвестиції у нові проєкти

«зеленої» енергетики через невиконання зобов'язань державою, зміну тарифів для вже погоджених проєктів та системи оподаткування, що негативно впливає на формування інвестиційного іміджу країни.

Вагомим є закордонний досвід проєктного фінансування в рамках державно-приватних партнерств (ДПП), у такий спосіб розвиваються та модернізуються окремі галузі економіки, які є об'єктами державного регулювання, а також територіальні одиниці країни. В Україні цей досвід доцільно реалізувати з метою комплексного розвитку транспортної галузі, використовуючи концесійні договори й угоди спільного фінансування в проєктах будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг [18], у сфері телекомунікацій, переробки відходів тощо, що потребує значних інвестицій. Реалізація системного підходу до стимулювання інвестицій у пріоритетних галузях сприятиме стійкому економічному розвитку країни. Водночас використання різних інструментів залучення коштів у проєкти, як свідчить закордонний досвід розвинених країн, пришвидшує реалізацію капіталомістких проєктів, знижує ризики та дає змогу повною мірою розкрити виробничий потенціал економіки.

Висновки. Проблеми фінансового забезпечення реалізації великих інвестиційних проєктів на традиційних, передбачуваних ринках з низьким рівнем технологічних ризиків у різних країнах світу розв'язуються завдяки використанню проєктного фінансування. На сучасному етапі розвитку така практика розширилася й охопила всі континенти та різні сфери діяльності. Найбільше інвестицій вкладається в енергетичні проєкти, нафтогазову та добувну галузі, транспорт. Останніми роками проєктне фінансування отримало широке використання у сфері виробництва відновлюваної енергії, очищення води, переробки відходів, соціальної інфраструктурі.

Проєктне фінансування уможливорює приватним компаніям вирішувати проблеми пошуку капіталу, а урядам держав – реалізовувати масштабні інвестиційні проєкти в різних сферах економіки, що дає поштовх до їхнього розвитку та сприяє підвищенню макроекономічних показників країни завдяки розширенню обсягів діяльності, оновленню потужностей та впровадженню інноваційних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна». URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/649380.html>.
2. World Investment Report 2020. Chapter 1. Global investment trends and prospects. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/WIR2020_CH1.pdf.
3. Офіційний сайт офісу ефективного регулювання (Better Regulation Delivery Office). Чи здатні «інвестияні» покращити інвестиційний клімат

- в Україні. URL: <https://brdo.com.ua/top/prujnyato-zakon-shho-dozvolyt-suttyevo-pokrashhyty-investytsijnij-klimat-v-ukrayini>.
4. Офіційний сайт аграрного інформаційного агентства Agravery. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/u-2020-roci-prakticno-zupinilisa-nadhodzenna-pramih-inozemnih-investicij-v-ukrainu>.
 5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 03.08.2020).
 6. Yescombe E. P. Principles of Project Finance. AcademicPressInc., 2018. 560 p.
 7. Gatti S. Project Finance in Theory and Practice: Designing, Structuring, and Financing Private and Public Projects. 3rd Edition. Publishing Co. Inc., 2018. 634 p.
 8. Sorj P., Môcho B. Project Finance 2020. November 03, 2020. URL: <https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/project-finance-2020>.
 9. Жуков В. В. Теоретичні основи становлення і розвитку проектного фінансування в Україні. *Наук. вісн. Міжнар. гуманіт. ун-ту*. 2018. № 28. С. 177-182.
 10. Смірнова О. О. Особливості проектного фінансування в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2016. Вип. 2 (28). С. 130-144.
 11. Шевчук Я. В. Глобальний вимір розвитку ринку проектного фінансування. *Наук. вісн. Ужгородського нац. ун-ту*. 2018. Вип. 20 (3). С. 151-158.
 12. Шевчук Я. В. Ринок банківського проектного фінансування в Україні. *Економіка та держава*. 2018. № 8. С. 98-102.
 13. Лапко О. О. Проектне фінансування як інноваційний механізм реалізації інвестиційних проектів. *Наук. записки Нац. ун-ту «Острозька академія»* Серія: Економіка. 2017. Вип. 4 (32). С. 165-170.
 14. Коваленко В., Шелудько С. Проектне фінансування в умовах невизначеності та ризику. *Гроші, фінанси і кредит*. 2019. Вип. 36. С. 415-424.
 15. Global Project Finance Review. Full Year. *Refinitiv*. 2019. URL: <https://thesource.refinitiv.com>.
 16. Global Project Finance Review. Full Year. *Refinitiv*. 2020. URL: <https://thesource.refinitiv.com>.
 17. World Investment Report 2020. Chapter 1. Global investment trends and prospects. *UNCTAD*. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/WIR2020_CH1.pdf.
 18. Tsimoshynska O., Koval M., Kryshtal H., Filipishyna L., Arsawan W. E., Koval V. Investing in road construction infrastructure projects under public-private partnership in the form of concession. *Scientific Bulletin of National Mining University*. 2021. Issue 2. P. 184-192. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-2/184>.

Стаття надійшла до редакції 10.08.2021.

Hanechko I. World market of project financing: industrial structure.

Background. *The domestic economy remains systemically underfunded due to lack of domestic financial resources and low investment attractiveness for foreign investors. The deepening of this problem is also caused by the situation with COVID-19, which has led to a decrease in global cash flows in the world.*

Obtaining cross-border investment flows in various sectors of the economy is associated with project financing, the development of co-financing and the use of PPPs. There is a question of research of modern tendencies of development of project financing which change according to present challenges, for the purpose of implementation of experience of foreign countries in the Ukrainian practice of development of investment activity.

Analysis of recent research and publications has shown that in the context of abrupt changes, challenges and crises, leading to reduction of long-term investments, the issue of using large-scale project financing to guarantee future profits (project financing) to develop priority sectors of the economy and individual regions of the country remains relevant.

The aim of the work is to study the global industry trends in the development of project financing, taking into account the new socio-economic realities and justification of the feasibility of using world experience in Ukrainian practice.

***Materials and methods.** The research methodology is based on a system of general scientific and special methods, in particular: abstract-logical, analysis, synthesis, comparison, grouping, generalization, graphical method, statistical methods for assessing the dynamics and structure. Legislative documents, scientific works of domestic and foreign scientists, statistical information became the information base of this research.*

***Results.** The modern tendencies of the global market of project financing, dynamics of its volumes and branch structure are investigated. The directions of project financing by the main sources are analyzed: bank loans and bond loans. The expediency of using international experience in the implementation of large-scale investment projects in various sectors of the economy of Ukraine using schemes and methods of project financing is substantiated.*

***Conclusion.** The introduction of experience in the implementation of investment projects using project financing schemes in Ukraine should contribute to the formation of demand for long-term investments, including foreign ones. This practice of project implementation allows to modernize the economy, increase the potential of regional development and integrate into global value chains.*

Keywords: project, project financing, foreign investments, loans, bond loans.

REFERENCES

1. Oficijnyj sajt informacijnogo agentstva «Interfaks-Ukrai'na» [Official site of the «Interfax-Ukraine» news agency]. Retrieved from <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/649380.html> [in Ukrainian].
2. World Investment Report 2020. Chapter 1. Global investment trends and prospects. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/WIR2020_CH1.pdf [in English].
3. Oficijnyj sajt ofisu efektyvnogo reguljuvannja (Better Regulation Delivery Office). Chy zdatni «investnjani» pokrashhyty investycijnyj klimat v Ukrai'ni [Official site of the Better Regulation Delivery Office. Are «investors» able to improve the investment

- climate in Ukraine?]. Retrieved from <https://brdo.com.ua/top/pryjnnyato-zakon-shho-dozvolyt-suttyevo-pokrashhyty-investytsijnij-klimat-v-ukrayini> [in Ukrainian].
4. Oficijnyj sajt agrarnogo informacijnogo agentstva Agravery [Official site of the agricultural news agency Agravery]. Retrieved from <https://agravery.com/uk/posts/show/u-2020-roci-prakticno-zupinilisa-nahodzenna-pramih-inozemnih-investicij-v-ukrainu> [in Ukrainian].
 5. Oficijnyj sajt Derzhavnogo komitetu statystyky Ukrai'ny [Official site of the State Statistics Committee of Ukraine]. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> (data zvernennja: 03.08.2020) [in Ukrainian].
 6. Yescombe E.P. (2018). Principles of Project Finance. Academic Press Inc [in English].
 7. Gatti S. (2018). Project Finance in Theory and Practice: Designing, Structuring, and Financing Private and Public Projects. 3rd Edition. Publishing Co. Inc. [in English].
 8. Sorj, P., & Mõcho, B. (2020). Project Finance 2020. Retrieved from <https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/project-finance-2020> [in English].
 9. Zhukov, V. V. (2018). Teoretychni osnovy stanovlennja i rozvytku proektnogo finansuvannja v Ukrai'ni [Theoretical bases of formation and development of project financing in Ukraine]. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnogo gumanitarnogo univer-sytetu – Scientific bulletin of the International Humanities University*, 28, 177-182 [in Ukrainian].
 10. Smirnova, O. O. (2016). Osoblyvosti proektnogo finansuvannja v Ukrai'ni [Features of project financing in Ukraine]. *Finansy, oblik i audyt – Finance, accounting and auditing*. Issue 2(28), 130-144 [in Ukrainian].
 11. Shevchuk, Ja. V. (2018). Global'nyj vymir rozvytku rynku proektnogo finansuvannja [Global dimension of project financing market development]. *Naukovyj visnyk Uzhgorod'skogo nacional'nogo universytetu*. Issue 20 (3), 151-158 [in Ukrainian].
 12. Shevchuk, Ja. V. (2018). Rynok bankiv'skogo proektnogo finansuvannja v Ukrai'ni [Bank project financing market in Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and state*, 8, 98-102 [in Ukrainian].
 13. Lapko, O. O. (2017). Proektne finansuvannja jak innovacijnyj mehanizm realizacii' investycijnyh proektiv [Project financing as an innovative mechanism for implementing investment projects]. *Naukovi zapysky Nacional'nogo universytetu «Ostroz'ka akademija»*. Serija: Ekonomika – *Scientific notes of the National University «Ostroh Academy»*. Series: Economics. Issue 4 (32), 165-170 [in Ukrainian].
 14. Kovalenko, V., & Shelud'ko, S. (2019). Proektne finansuvannja v umovah nevyzna-chenosti ta ryzyku [Project financing in conditions of uncertainty and risk]. *Groshi, finansy i kredyt – Money, finance and credit*. Issue 36, 415-424 [in Ukrainian].
 15. Global Project Finance Review. Full Year. (2019). *Refinitiv*. Retrieved from <https://thesource.refinitiv.com> [in English].
 16. Global Project Finance Review. Full Year. (2020). *Refinitiv*. Retrieved from <https://thesource.refinitiv.com> [in English].
 17. World Investment Report 2020. Chapter 1. Global investment trends and prospects. *UNCTAD*. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/WIR2020_CH1.pdf [in English].
 18. Tsimoshynska, O., Koval, M., Kryshchal, H., Filipishyna, L., Arsawan, W., & Koval, V. (2021). Investing in road construction infrastructure projects under public-private partnership in the form of concession. *Scientific Bulletin of National Mining University*. Issue 2, 184-192. DOI: 10.33271/nvngu/2021-2/184 [in English].